

Манзар Абдулхайр

СЎЗ РУҲИ

ЯНГИ АСР АВЛОДИ

ТОШКЕНТ

2014

УЎК: 821.512.133-1

КБК: 84 (5Ў)7

А – 15

Абдулхайр, Манзар

«Сўз руҳи» / М.Абдулхайр. – Тошкент: Янги аср авлоди, 2014. – 100 б.

ISBN 978-9943-27-286-6

«Сўз руҳи» – шоир ёзган янги лирик шеърлар тўпламидир. Шеърларда, аввало, мумтоз шеърия-тимизга хос сўз руҳига топиниш, яъни сўз ва руҳ вобасталиги ҳақида баҳс юритилган. Уларда бетимсол табиат ва инсон руҳияти манзаралари ўрта-сидаги ички руҳий уйғунлик шоирона тарзда васф этилган. Бу шоир шеърларида фалсафий мушоҳадалар, ҳароратли туйғулар, бор.

«Сўз руҳи» тўплами руҳпарвар шеърят муҳибларига манзур бўлади, деган умиддамиз.

ISBN 978-9943-27-286-6

© Манзар Абдулхайр, «Сўз руҳи». «Янги аср авлоди», 2014 йил.

«СИРЛИ СУКУНАТ – НАҚҚОШ»

Манзар Абдулхайр –истеъдодли шоир. Нозиктаъб адабиётшунос. Унинг шеърларини ўқиганимда, канглумда сукунатнинг сокин сукунати пайдо бўлади. Бунинг сабаби, шоир имкони қадар, канглуниг сукунатига сукут ичра назар ташлайди. Канглунинг сукунат изҳори-ни изҳор этишга интилади.

*Сирли сукунат – наққош,
Дарду алам ҳамоҳанг.
Бесабр ишқ мунаққаш,
Камалакдай ранг-баранг.*

...Сирли сукунат – наққош... Сатр ўйга толдиради. Хаёлингни узоқ-узоқларга олиб кетади. Ҳам нигоҳингда, ҳам канглунгда:

*қандайдир сирли мавжудлик,
қандайдир рамзий шиоравийлик,
қандайдир туйғули кечинмавийлик,
қандайдир тафаккурий қиёсийлик*

тасаввурингни ўстиради, кузатувларингни кенгайтиради, ҳисларингни ранглантиради.

Манзар Абдулхайр сўзининг аксар моҳиятини, мантифини, ҳолатини туйғу ҳамда тафаккурга уйғунлаштиради. Шоир ёзади:

Руҳим нурга беланар.

Зоҳирий нурнинг ботиний руҳга пайвасталиги бу синоат рамзийлиги.

Австрия ёзувчиси, Нобель мукофоти лауреати Элиас Канеттида шундайин ибора бор: «Сўз – бамисоли истеҳком».

Сўз истеҳкоми синоат рамзига ула ниши табиий. Ана шунга қобилияти бор Манзар Абдулхайр сўзи синоат рамзийлиги асносида кангтуда доимий бардавом бўлиб бораверсин.

Икром ОТАМУРОД

ШЕЪРЛАР

Хаёлим – рангин хотира,
Жонланади шундай руҳимда...
Шонли кундан бериб шоналар,
Узоқлардан келар шаббода...

ҲАЗАЛЛАР

Таҳ-батаҳ кўнглим қондир, эй аҳли надим,
Чок ўлган кўнглима айланг тараҳҳум
сўз ила...

МУҲАММАСЛАР

Дил сени соғинур, лек ҳажр бўлмиш
шиддат насиб,
Не қилай, ишқ шиддати бўлмиш менга
беҳад насиб,
Нотавон кўнглим қушига то ҳамон
заҳмат насиб,
Эй, фироқингдин манга гам рўзию
меҳнат насиб,
Оҳким, ҳажрингда ўз шаҳримда
бўлмишмен гариб.

ТЎРТЛИКЛАР

*Келар хаёл – кўнгил бунча хавотир,
Шундай кечар: ҳар кун отаётир.
Муסיқордек куйласам не тонг,
О, қалбим! Погундадек титраётир...*

ТАРЖИМАЛАР

*Қилма қора тошдан талаб ложувард,
Пок кўнгил, юқтирмас сира чанггу гард,
Эшит Маҳмуд Пурёрвалий каломин:
Бедиллардан чиқмас сира жавонмард!*

ЭНГ УЛУФ НОТИҚСАН...

Энг улуф нотиқсан Тангрим – паноҳим,
Тегрангда ҳар дарахт – қаламинг қодир.
Зангори япроқлар дафтаринг – борим,
Ёмфирли найсонлар – сиёҳинг нодир...

Мен кимман, бир ожиз, ханжарим сўздур,
Руммоний уфқлар сари ёнаман...
Сўз-ла, яшагаймен, сўз-ла ўлгимдур,
Қоронғу уммонлар сари бораман.

Замирим ичинда яшайдур сўзлар,
Ҳали айтилмаган, бу сўзлар бўзлар.
Руҳимнинг парвозин бу сўзлар кўзлар,
Сўнг бора, бир бора – имоним сўзлар!

БАҒИШЛОВ

Эй Инсон, азизсан, сен мукаррамсан,
Тангрим улуғлаган, улуғ неъматсан,
Билсанг пойингдадир, арзу мукаррам,
Билсанг кўксингдадир, самовотпаймо,
Тўлмайин паймонанг топгил қадр-шаън.

Сенсиз бу дунёда хорман, кандаман,
Ёлғизлик ярашур Тангрига фақат,
Сен кўзгумсан айтсам, дўнсам суянчсан,
Сенсиз кунларим-да, ўтар бешафқат,
У дунё-ю, бу дунё ҳароратимсан...

Эй, шафқати ғамхорим, қара кўнгилга!
Яшайди кўнглингда нафосат боғи,
Равшан эт хотирни, ғамни тут сирдош,
Ғамдир ишқ-муҳаббат, муҳаббатдир ғам,
Сенсиз нақлларим сароб бегумон.

Дунёдўст эмасман, жомим хотирот,
Хотирим ичинда яшайдир шифо,
Тингларман Шифони, замирим нажот,
Ғафлатдан уйғонар инсоний фитрат...
У дунё-ю, бу дунё ҳароратимсан...

* * *

Йиллар суронида... сўзнинг асири,
Бир замон унутдим айтар сўзимни.
Унутдим ўзимни, синдирдим созим,
Бўғдим овозимни – мўъжаз бир сасни.

Баъзан луғатларга мафтун-маҳдиё,
Умрим луғатини тузмадим асло.
Банди хаёлларим эрки-чун гўё,
Фано оламига кўз тикдим танҳо.

Тутқич бермас кунлар, йиллар чопар тез,
Ёмғирдек тўкилдим, баргдек узилдим.
Банду бандларимдан ситилдим рез-рез,
Ахири, бўркимни тупроққа қўйдим.

Эй само, эй замин бергил ҳаловат,
Мангулар бўлайин бағрингга бағир.
Унутиб дунёнинг ғавғоларини
Ғаввосдек сузайин, наҳрингга чақир!

Тантиқ хаёлларнинг жомига қондим,
Сўзни эрмак дея, беҳуда ёндим.

* * *

Том бошида бўзлар қизғалдоқ,
Якка-ёлғиз бағри узра доғ.
О, бунча ҳам ёлғиз қизғалдоқ,
Айрилиқдир эгни узра қон...

Гар бетимсол фасли навбаҳор,
Сарин шамол эсар бир бесас.
Осмон рангсиз, булут бесабр,
Қизғалдоқ-чи, эгилар маъюс...

Ёлғиз бағри ичра минг бир доғ,
Том бошида бўзлар қизғалдоқ...

* * *

Туш кўрибман. Бўзлайди лола:
Айни жасоратдир... сўнгги сўз...
Қадаҳингдир шабнам-ла тўла,
Тутгил қадаҳ, лолажон сўнгсўз,
Лолажоним – сўнгсиз андуҳим.

Эҳтимолки, ўтгандир ёшлик,
Балки ажал бетаҳаммулдир?!
Не бўлса-да шодмон-шўрлик,
Шўрлик қисмат қадаҳин синдир!
Лолажоним – қадим андуҳим.

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to'liq
versiyasi

<https://kitobxon.com/oz/asar/2313>
saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг
тўлиқ версияси
<https://kitobxon.com/uz/asar/2313>
сайтида.

Это был ознакомительный отрывок.
Полную версию можно найти на сайте
<https://kitobxon.com/ru/asar/2313>